

4.1 Sociaal-cultureel werker

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	De sociaal-cultureel werker werkt vanuit een organisatie stedelijk of gebiedsgericht (wijk, buurt, dorp) ten behoeve van een bevolkingsgroep of aan projecten. Hij werkt in of vanuit wijkaccommodaties en combineert accommodatiegebonden werk met outreachend werk. Hij werkt ook in de maatschappelijke en in de buitenschoolse opvang. De sociaal-cultureel werker heeft te maken met een diversiteit aan culturen, generaties, etnische achtergronden, leefstijlen en maatschappelijke posities. De sociaal-cultureel werker werkt in groepsverband met cliënt/groep, betrokkenen, wijkbewoners en vertegenwoordigers van culturele en maatschappelijke organisaties. Hierbij schakelt hij externe professionals, vrijwilligers, stagiairs, additioneel werkenden en assistenten in.
Typerende beroepshouding	Werken als sociaal-cultureel werker betekent direct werken met individuen/cliënten en groepen. Hierbij speelt de sociaal-cultureel werker als persoon een essentiële rol. Zijn kwaliteiten zijn van doorslaggevend belang bij het aangaan van een professionele relatie en bij het bereiken van de gewenste resultaten. Voor een verantwoorde beroepsuitoefening moet de sociaal-cultureel werker: - betrokken; - empathisch; - assertief; - representatief en - integer zijn. Hiernaast laat de sociaal-cultureel werker individuen, groepen, en samenlevingsverbanden in hun waarde en toont de ambitie om ieder tot zijn recht te laten komen. Hij handelt vanuit een positief mensbeeld en gaat uit van de beïnvloedbaarheid en ontwikkelmogelijkheden van personen, groepen en samenlevingsverbanden met als doel de kwaliteit van leven te verbeteren. Verder wordt van de sociaal-cultureel werker verwacht dat hij regelmatig reflecteert op zijn beroepsmatig handelen teneinde te blijven leren van zijn werkzaamheden, zijn handelen regelmatig aanpast aan de omstandigheden en streeft naar voortdurende optimalisering van zijn handelingsrepertoire. In voorkomende gevallen is hij commercieel en ondernemend ingesteld om nieuwe ontwikkelingen te signaleren en te vertalen in nieuw beleid op het gebied van sociaal-cultureel werk. Dit omdat de Sociaal-cultureel werker ook wel eens zelfstandig ondernemer is. Ook toont hij het nodige initiatief en is hij in staat om productief te (blijven) werken in een stressvolle omgeving.
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 4
Rol en verantwoordelijkheden	De sociaal-cultureel werker heeft een oriënterende, inventariserende, signalerende, analyserende, reflecterende, verduidelijkende, oplossingsgerichte, coördinerende, creatieve, animerende, stimulerende, organiserende, informerende en regisserende rol in zijn werkgebied. Hij werkt zelfstandig en heeft de verantwoordelijkheid voor het ontwerpen en uitvoeren van projecten en activiteiten in complexe situaties en ontwikkelt nieuwe diensten. Daarnaast draagt hij verantwoordelijkheid voor ontwikkeling van voorzieningen voor zelforganisatie van bewoners en netwerken. Eindverantwoordelijke voor bovenstaande projecten en activiteiten is de leidinggevende.
Complexiteit	De sociaal-cultureel werker heeft een diversiteit aan werkzaamheden. Afhankelijk van de situatie, de vraag en de problematiek in zijn werkgebied is zijn taak meer of minder complex. Complicerende factoren zijn verder onder andere: de steeds groter wordende diversiteit aan culturen, leefstijlen en maatschappelijke posities; het grotere aandeel cliënt/groep met een meervoudige problematiek en de tegenstrijdigheid tussen wensen van cliënt/groep en wensen en doelen van betrokken professionals. De sociaal-cultureel werker moet in staat zijn zeer uiteenlopende vragen in kaart te brengen en te analyseren. Hij moet over specialistische kennis en vaardigheden beschikken voor de uitoefening van zijn beroep. Hij put uit een gevarieerd repertoire van methoden en technieken en weet deze op flexibele en passende wijze te combineren. Hij combineert verschillende aanpakken en methoden en schakelt daartussen.
Wettelijke beroepsvereisten	Nee

Branche vereisten	Nee
Nederlands en (moderne) vreemde talen, rekenen en wiskunde	<p>In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 3F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.</p> <p>Voor deze kwalificatie zijn de volgende eisen voor beheersing van het Engels van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het ERK-niveau B1 is van toepassing voor de vaardigheden lezen en luisteren. • het ERK-niveau A2 is van toepassing voor de vaardigheden gesprekken voeren, spreken en schrijven.

2.1 Sociaal-cultureel werker

Kerntaak 1 Opstellen van een plan van aanpak

Proces-competentie-matrix Sociaal-cultureel werker

Kerntaak 1 Opstellen van een plan van aanpak		Competenties																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen	
Werkprocessen																											
1.1	Inventariseert de vraag naar sociaal-cultureel werk					x									x				x								
1.2	Maakt een plan van aanpak voor projecten of activiteiten					x				x				x					x	x							x

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Sociaal-cultureel werker

Kerntaak 1 Opstellen van een plan van aanpak			
1.1 werkproces: Inventariseert de vraag naar sociaal-cultureel werk			
Omschrijving	<p>De sociaal-cultureel werker verzamelt informatie over en in zijn werkgebied om zich een beeld te vormen van de vraag naar sociaal-cultureel werk. Hij zoekt samenwerking met andere beroepskrachten en partnerorganisaties om relevante informatie boven tafel te krijgen. Hij presenteert zich op een actieve manier door aanwezig te zijn in de wijk om zodoende laagdrempelig contact met doelgroepen te krijgen. Daarnaast presenteert hij zich door het ter beschikking stellen van informatiemateriaal zoals folders, (wijk)websites en ander informatiemateriaal.</p> <p>De sociaal-cultureel werker informeert zich niet alleen over de geschiedenis en de perspectieven van zijn werkgebied, maar ook over de beleidsontwikkelingen en eerdere analyses. Hij neemt kennis van cultuurverschillen, specifieke problemen en belangentegenstellingen tussen groepen. Hij verzamelt informatie over thuissituaties, beweegredenen, vragen, achterliggende vragen en wensen, latente behoeften, potenties en ambities van individuen en groepen. Hij signaleert sociale en maatschappelijke kwesties. De sociaal-cultureel werker houdt de analyse van de vraag actueel door ontwikkelingen in het werkgebied en zijn vakgebied bij te houden.</p>		
Gewenst resultaat	De vraag naar sociaal-cultureel werk is expliciet en helder. Er is met de juiste partijen samenwerking gezocht en afstemming bereikt.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Ethisch en integer handelen	<ul style="list-style-type: none"> • Integer handelen 	De sociaal-cultureel werker handelt ethisch en gaat integer met vertrouwelijke informatie om, zodat individuen/groepen respectvol benaderd en behandeld worden.	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van gesprekstechnieken • Voorlichting-, advies- en instructievaardigheden • ICT vaardigheden • Kennis van doelgroepen m.b.t. sociaal cultureel werk • Kennis van de sociale kaart • Kennis van methoden van gegevensverzameling • Kennis van methodisch handelen • Kennis van observatiemethodieken • Kennis van psychologie in relatie tot doelgroepen • Kennis van methodisch handelen
Onderzoeken	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie achterhalen • Openstaan voor nieuwe informatie 	De sociaal-cultureel werker oriënteert zich op doorlopende wijze op informatie en is alert op signalen, zodat het helder is wat de vragen zijn van groepen in zijn werkgebied.	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> • Behoeften en verwachtingen achterhalen 	De sociaal-cultureel werker neemt actief contact op met de groepen in zijn werkgebied op laagdrempelige wijze zodat hij achterhaalt wat de (latente) vragen en behoeften zijn in zijn werkgebied.	

Kerntaak 1 Opstellen van een plan van aanpak			
1.1 werkproces: Inventariseert de vraag naar sociaal-cultureel werk			
			<ul style="list-style-type: none">• Signaleren sociale problematiek, w.o. huiselijk geweld• Sociale vaardigheden• Observatievaardigheden

Kerntaak 1 Opstellen van een plan van aanpak			
1.2 werkproces: Maakt een plan van aanpak voor projecten of activiteiten			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker analyseert de verzamelde gegevens. Hij doet dit in samenwerking met zowel het team binnen zijn organisatie als met partijen buiten de organisatie. Op basis van de analyse zet hij de mogelijkheden op een rij voor het beantwoorden aan de vraag naar sociaal-cultureel werk. Vervolgens weegt hij de alternatieven tegen elkaar af en maakt hij een keuze voor een of meer van de alternatieven. Hij onderbouwt zijn motivatie waarom en hoe een vraag wordt opgepakt. Aansluitend formuleert de sociaal-cultureel werker doelen voor het plan van aanpak. Hij betreft hierbij individuen en groepen uit het werkgebied en stemt af met betrokken externe partners. De sociaal-cultureel werker werkt de doelstellingen uit tot een compleet plan van aanpak. Hij geeft aan welke activiteiten hij zelf gaat uitvoeren en voor welke activiteiten een externe professional ingezet dient te worden. De sociaal-cultureel werker geeft aan wanneer een aanpak succesvol is en waarop de verschillende betrokkenen mogen worden afgerekend. De sociaal-cultureel werker houdt het plan van aanpak actueel door het plan aan te passen aan voortschrijdende inzichten of gewijzigde omstandigheden. Hij bewaakt hierbij de oorspronkelijke doelstellingen en prestatieafspraken.		
Gewenst resultaat	Er ligt een plan van aanpak dat haalbaar is met de beschikbare (financiële) middelen en voorziet in een antwoord op de vraag (van de individuen of groepen). Het is helder wie bij de uitvoering betrokken zijn en wie welke verantwoordelijkheid draagt.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none"> Afstemmen Anderen raadplegen en betrekken 	De sociaal-cultureel werker betreft individuen en groepen, maar ook collega's, zodat doelen geformuleerd kunnen worden die een antwoord bieden op de vraag die er ligt. Daarnaast stemt hij af met alle betrokkenen, zodat hun inbreng bij de uitvoering van het plan van aanpak helder is.	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van psychologie in relatie tot doelgroep(en) Presentatievaardigheden ICT vaardigheden Kennis van begroting en budgettering Kennis van doelgroepen m.b.t. sociaal cultureel werk Sociale vaardigheden Nederlands - leesvaardigheid Nederlands - schrijfvaardigheid Nederlands - taalverzorging en taalbeschouwing Rekenvaardigheden - verbanden Gespreksvaardigheden
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none"> Nauwkeurig en volledig rapporteren 	De sociaal-cultureel werker maakt een volledig en nauwkeurig uitgewerkt plan van aanpak, zodat duidelijk is wat wanneer door wie moet gebeuren.	
Analyseren	<ul style="list-style-type: none"> Oplossingen voor problemen bedenken Informatie uiteenrafelen 	De sociaal-cultureel werker brengt structuur en ordening aan in de veelheid van verzamelde informatie, zodat hij beschikt over een overzicht op basis waarvan hij - op een vindingrijke manier -aanpak kan kiezen/bedenken.	
Plannen en organiseren	<ul style="list-style-type: none"> Doelen en prioriteiten stellen Activiteiten plannen Tijd indelen Mensen en middelen organiseren 	De sociaal-cultureel werker werkt de doelstellingen en de activiteiten/projecten uit, maakt een tijdsplanning en een overzicht van benodigde menskracht en middelen, zodat er een volledig uitgewerkt plan van aanpak ligt dat uitvoerbaar is.	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten bij behoeften en verwachtingen 	De sociaal-cultureel werker sluit bij het schrijven van het plan van aanpak zoveel mogelijk aan bij de behoefte van de	

Kerntaak 1 Opstellen van een plan van aanpak**1.2 werkproces: Maakt een plan van aanpak voor projecten of activiteiten**

		individuen/groepen, zodat het aanpakken van hun (latente) problemen/vragen zo veel mogelijk gewaarborgd wordt.	
Bedrijfsmatig handelen	<ul style="list-style-type: none">• Kostenbewust handelen	De sociaal-cultureel werker maakt een afweging tussen kosten en baten, zodat in het plan van aanpak rekening is gehouden met de beperkingen van zijn organisatie.	

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten

Proces-competentie-matrix Sociaal-cultureel werker

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten		Competenties																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	
		Beslissen en activiteiten inïëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwach- tingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen	
Werkprocessen																											
2.1	Biedt ondersteuning			x		x	x		x			x										x					
2.2	Bereidt projecten en activiteiten voor					x				x			x						x	x							
2.3	Begeleidt cliënt/groep tijdens activiteiten		x	x								x	x						x		x						
2.4	Zet professionals in bij de uitvoering van activiteiten		x															x									
2.5	Organiseert en ondersteunt samenwerkingsverbanden			x	x				x	x																	

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Sociaal-cultureel werker

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten			
2.1 werkproces: Biedt ondersteuning			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker ondersteunt doelgroepen bij het bereiken van hun doelen. Hij spreekt met individuele cliënten en groepen af op welke wijze zij hiertoe ondersteuning krijgen. Hij begeleidt groepsprocessen waarbij hij bijvoorbeeld bemiddelt tussen individuen, groepen en instanties. Bij conflicten of belangentegenstellingen brengt hij de individuen of groepen tot elkaar en helpt hen tot een gezamenlijke oplossing te komen. Hij reageert op agressie en treedt regelend op bij in de groep bij in de groep ongewenst gedrag. Door middel van gesprekken met individuen en groepen werkt hij aan hun individuele en sociale zelfredzaamheid. Hij begeleidt mensen bij het formuleren van hun leervragen. Daarnaast biedt hij ondersteuning door het geven van informatie (bijvoorbeeld over relevante regelgeving) en adviezen (bijvoorbeeld over een passend aanbod van cursussen, trainingen en leerwerktrajecten). Hij biedt kennis en inzichten aan over het functioneren van de samenleving en over hoe men vorm kan geven aan actief burgerschap (civil society). Hij informeert over het gebruik van voorzieningen, zoals accommodatie maar ook informatievoorzieningen e.d., en maakt deze voorzieningen toegankelijk.		
Gewenst resultaat	Individuen of groepen zijn in een veilige omgeving in staat gesteld zelf initiatieven te ontplooiën om hun doelen op het gebied van welzijn en/of maatschappelijke participatie te bereiken.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Begeleiden	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren • Motiveren • Anderen ontwikkelen 	De sociaal-cultureel werker adviseert individuen/groepen op een motiverende manier over maatschappelijke participatie, zodat ze gestimuleerd worden hun leervragen te formuleren, hun mogelijkheden te verkennen en zich te ontwikkelen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vergadervaardigheden • Voorlichting-, advies- en instructievaardigheden • Kennis van groepsprocessen • ICT vaardigheden • Kennis van doelgroepen m.b.t. sociaal cultureel werk • Kennis van de sociale kaart • Conflicthantering en omgaan met agressie
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none"> • Proactief informeren 	De sociaal-cultureel werker wijst individuen/groepen op informatie die voor hen handig zou kunnen zijn, zodat voorzieningen voor hen toegankelijk worden gemaakt.	
Ethisch en integer handelen	<ul style="list-style-type: none"> • Verschillen tussen mensen respecteren 	De sociaal-cultureel werker behandelt individuen/groepen rechtvaardig en respectvol, zodat iedereen gelijke kansen krijgt en tot zijn recht komt om zodoende ieders kansen op maatschappelijke participatie te optimaliseren.	
Overtuigen en beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekken richting geven • Ideeën en meningen naar voren brengen en onderbouwen 	De sociaal-cultureel werker zet zaken op de agenda met een duidelijk doel, komt actief met voorstellen en leidt de gesprekken in goede banen zodat individuen/groepen voldoende capabel en geïnspireerd zijn om actief deel te nemen aan de maatschappij.	
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> • Expertise delen 	De sociaal-cultureel werker maakt kennis van en inzicht in het functioneren van de samenleving toegankelijk, zodat dit voor de burgerschapsvorming en educatie van individuen/groepen kan worden benut.	

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten

2.1 werkproces: Biedt ondersteuning

Omgaan met verandering en aanpassen	<ul style="list-style-type: none">• Met diversiteit (tussen mensen) omgaan	De sociaal-cultureel werker is in staat de vragen op het gebied van welzijn en/of maatschappelijke participatie vanuit het gezichtspunt van andere culturen en achtergronden te bekijken, zodat hij advisering en begeleiding hierop kan aanpassen.	
-------------------------------------	--	---	--

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten			
2.2 werkproces: Bereidt projecten en activiteiten voor			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker bereidt projecten en activiteiten voor op het gebied van kunst, cultuur en amusement én op het gebied van sport, spel en recreatie én op het gebied van educatie en burgerschap. Hiertoe neemt hij kennis van het plan van aanpak en van de daarin gemaakte keuzes. Hij specificeert het plan van aanpak tot concrete activiteiten. Hij gaat na welke groepen van welke diensten gebruik kunnen maken. Hij stelt de beginsituatie van de cliënt/groep vast en maakt afspraken met cliënten/groepen over de wijze waarop zij ondersteund gaan worden. Vervolgens regelt hij materiaal, accommodatie en andere voorzieningen en hij verzorgt de publiciteit over de activiteiten. Hij voert overleg en maakt afspraken met bij de uitvoering betrokkenen. Tot slot checkt hij nog eens of de geplande activiteiten voldoende aansluiten bij (de belevingswereld van) de beoogde cliënt/groep. Hij kiest ervoor de activiteiten zelf uit te voeren of te delegeren aan een deskundige op een specifiek terrein.		
Gewenst resultaat	Het plan van aanpak is uitgewerkt tot concrete projecten/activiteiten en de publiciteit is verzorgd. De beginsituatie van de individuen/groepen is helder, de inbreng van derden en de voorzieningen zijn geregeld.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none"> Afstemmen 	De sociaal-cultureel werker overlegt met cliënten en groepen, zodat iedereen goed op de hoogte is wanneer en hoe zijn inbreng verwacht wordt.	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van psychologie in relatie tot doelgroep(en) Presentatievaardigheden Vergadervaardigheden ICT vaardigheden Kennis van burgerschapsvorming en educatie Kennis van doelgroepen m.b.t. sociaal cultureel werk Kennis van de sociale kaart Kennis van creatief kunstzinnige vorming Kennis van pr-materiaal en -technieken Kennis van sport en spel Kennis van (ortho)pedagogiek Rekenvaardigheden - meten en meetkunde
Presenteren	<ul style="list-style-type: none"> Op de toehoorder(s) / toeschouwer(s) inspelen Enthousiasme uitstralen 	De sociaal-cultureel werker weet het aanbod aan projecten en activiteiten op een boeiende en op de doelgroep afgestemde wijze te brengen, zodat de belangstelling en aandacht van de potentiële cliënt/groep erdoor getrokken wordt.	
Materialen en middelen inzetten	<ul style="list-style-type: none"> Geschikte materialen en middelen kiezen 	De sociaal-cultureel werker maakt op basis van de vraag die speelt de juiste keuze voor materiaal, middelen, zodat de juiste voorzieningen geregeld worden.	
Plannen en organiseren	<ul style="list-style-type: none"> Mensen en middelen organiseren 	De sociaal-cultureel werker regelt de beschikbaarheid van essentiële middelen en menskracht, zodat afbreukrisico's tijdens de uitvoering van activiteiten en projecten verkleind worden.	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten bij behoeften en verwachtingen 	De sociaal-cultureel werker bespreekt met de cliënt/groep het geplande project/activiteit, waardoor hij achterhaalt wat de wensen en verwachtingen zijn over de wijze waarop ze ondersteund gaan worden.	

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten			
2.3 werkproces: Begeleidt cliënt/groep tijdens activiteiten			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker begeleidt cliënt/groep tijdens de activiteiten op het gebied educatie én op het gebied van kunst, cultuur en amusement én/of op het gebied van sport, spel en recreatie. Hij gebruikt een geschikte werkvorm (bv. een bepaalde groepsindeling of opstelling) en brengt de nodige differentiatie aan in de uitvoering (passend bij cliënt/groep en doel). Hij geeft de nodige instructies en begeleiding. Hij richt het programma zodanig in dat de uiteenlopende groepen/individuen tot hun recht komen. Zo nodig past hij de begeleidingsstijl verder aan op de beginsituatie van de cliënt/groep. De sociaal-cultureel werker stimuleert zelfwerkzaamheid, creativiteit, eigen initiatief en onderlinge betrokkenheid. Hij bewaakt de voortgang van de activiteit.		
Gewenst resultaat	De cliënt/groep worden optimaal begeleid, volgens de gestelde doelen.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aansturen	<ul style="list-style-type: none"> Instructies en aanwijzingen geven Diversiteit benutten 	De sociaal-cultureel werker geeft helder en duidelijk en op gedifferentieerde wijze aan hoe bepaalde activiteiten dienen te gebeuren, zodat de verschillende cliënt/groep weten wat er van hun verwacht wordt.	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van psychologie in relatie tot doelgroep(en) Presentatievaardigheden Voorlichting-, advies- en instructievaardigheden Creatieve/kunstzinnige vaardigheden Kennis van EHBO of eerste hulp bij kleine ongevallen Kennis van groepsprocessen ICT vaardigheden Kennis van doelgroepen m.b.t. sociaal cultureel werk Kennis van de sociale kaart Kennis van creatief kunstzinnige vorming Kennis van sport en spel Kennis van (ortho)pedagogiek Sociale vaardigheden Conflicthantering en omgaan met agressie Vaardigheden op het gebied van sport en spel
Begeleiden	<ul style="list-style-type: none"> Motiveren 	De sociaal-cultureel werker motiveert de cliënt/groep om hun best te doen en zorgt voor enthousiasme, zodat de kans op slagen van de activiteit vergroot wordt.	
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden Expertise delen 	De sociaal-cultureel werker past kennis over muzisch-ludische werkvormen of andere werkvormen toe en geeft hierbij blijk van specifieke bekwaamheden zodat de cliënt/groep in 'technisch opzicht' optimaal begeleid worden.	
Materialen en middelen inzetten	<ul style="list-style-type: none"> Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	De sociaal-cultureel werker zorgt ervoor goed op de hoogte te zijn van het gebruik van materialen en middelen zodat de inzet ervan optimaal bijdraagt aan de doelen waarvoor ze ingezet worden.	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> "Klant"-tevredenheid in de gaten houden 	De sociaal-cultureel werker checkt regelmatig of de cliënt/groep 'tevreden' zijn, zodat ze effectief samen kunnen werken.	
Instructies en procedures opvolgen	<ul style="list-style-type: none"> Werken conform veiligheidsvoorschriften 	De sociaal-cultureel werker gebruikt materialen en apparatuur op een veilige manier en ziet toe op de veiligheid van de cliënt/groep tijdens de activiteit, zodat veiligheidsrisico's geminimaliseerd worden en hierdoor doelen bereikt kunnen worden.	
Omgaan met verandering en aanpassen	<ul style="list-style-type: none"> Aanpassen aan veranderde omstandigheden 	De sociaal-cultureel werker is in staat om de aanpak aan te passen aan veranderende omstandigheden en kan hierbij goed	

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten**2.3 werkproces: Begeleidt cliënt/groep tijdens activiteiten**

	<ul style="list-style-type: none">• Met diversiteit (tussen mensen) omgaan	omgaan met cliënt/groep van verschillende achtergrond, zodat de cliënt/groep optimaal begeleid wordt.	
--	--	---	--

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten			
2.4 werkproces: Zet professionals in bij de uitvoering van activiteiten			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker begeleidt de (externe) professional die met de cliënt/groep een activiteit uitvoert. Hij ontwikkelt een goede werkrelatie en maakt concrete afspraken. Hij rust de professional toe en ondersteunt en faciliteert hem (bv. in de randvoorwaardelijke sfeer). Hij waakt ervoor dat deze professional de afspraken nakomt teneinde de vooropgestelde doelen te realiseren.		
Gewenst resultaat	De expertise van de externe professional is optimaal ingezet volgens de gestelde doelen.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aansturen	<ul style="list-style-type: none"> Richting geven 	De sociaal-cultureel werker maakt duidelijke resultaatafspraken met de (externe) professional, zodat deze gericht blijft op het bereiken van de vooropgestelde doelen.	<ul style="list-style-type: none"> Vergadervaardigheden Kennis van doelgroepen m.b.t. sociaal cultureel werk Gespreksvaardigheden
Plannen en organiseren	<ul style="list-style-type: none"> Voortgang bewaken 	De sociaal-cultureel werker bewaakt de voortgang van de activiteit, en stuurt zonedig bij, zodat de cliënten optimaal begeleid worden door de externe professional.	

Kerntaak 2 Uitvoeren van projecten en activiteiten			
2.5 werkproces: Organiseert en ondersteunt samenwerkingsverbanden			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker organiseert samenwerkingsverbanden. Hij brengt belanghebbenden, zoals (potentiële) leden van bewonersorganisaties en andere (zelf)organisaties, bij elkaar of legt contacten namens hen. Samen met hen verkent hij hun ambities en mogelijkheden. Hij doet aansluitend voorstellen over hoe zij zich het best kunnen organiseren en kunnen communiceren. Hij rust de participanten toe, ondersteunt en faciliteert hen zodat zij zo zelfstandig mogelijk samenwerkingsrelaties kunnen benutten. Zo nodig verwijst hij hen door naar andere instanties. Tevens stimuleert hij netwerkontwikkeling tussen verschillende instellingen/instanties in het werkgebied. Hij brengt professionals van verschillende instellingen bij elkaar op basis van gezamenlijke doelen.		
Gewenst resultaat	Er is een passende communicatie- en organisatiestructuur voor belangenbehartiging, het bemiddelen bij belangentegenstellingen en advisering.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Begeleiden	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren 	De sociaal-cultureel werker geeft adviezen aan individuen/groepen over hoe zij zich het best kunnen organiseren, zodat zij de juiste contacten initiëren om hun belangen te behartigen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vergadervaardigheden • Voorlichting-, advies- en instructievaardigheden • ICT vaardigheden • Kennis van doelgroepen m.b.t. sociaal cultureel werk • Kennis van de sociale kaart • Conflicthantering en omgaan met agressie
Aandacht en begrip tonen	<ul style="list-style-type: none"> • Interesse tonen 	De sociaal-cultureel werker toont belangstelling voor de opvattingen en standpunten van de individuen/groepen, zodat een duidelijk beeld krijgt van een voor hen passende organisatiestructuur.	
Overtuigen en beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> • Onderhandelen • Overeenstemming nastreven 	De sociaal-cultureel werker onderzoekt de verschillende belangen en mogelijkheden en streeft overeenstemming na door win-win situaties, zodat de belangen van individuen/groepen goed behartigd worden.	
Presenteren	<ul style="list-style-type: none"> • Enthousiasme uitstralen 	De sociaal-cultureel werker straalt dynamiek uit en maakt in het contacten een bevlogen indruk, zodat individuen/groepen geprikkeld worden bij te dragen aan een passende organisatie- en communicatiestructuur.	

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken

Proces-competentie-matrix Sociaal-cultureel werker

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken		Competenties																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Omgaan met tegenslag omgaan	Met druk en tegenslag tonen	Gedrevenheid en ambitie	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																											
3.1	Werkt aan deskundigheidsbevordering en professionalisering van het beroep										X																
3.2	Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg																				X						
3.3	Voert coördinerende taken uit		X			X												X									
3.4	Voert beleidsmatige taken uit					X		X																			
3.5	Voert beheertaken uit											X															X
3.6	Evalueert de dienstverlening				X					X			X														
3.7	Werft vrijwilligers							X	X																		

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Sociaal-cultureel werker

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken			
3.1 werkproces: Werkt aan deskundigheidsbevordering en professionalisering van het beroep			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker werkt aan deskundigheidsbevordering en professionalisering van het beroep. Hij leest vakliteratuur, volgt bijscholingen en voert zijn werkzaamheden uit volgens de daar geleerde kennis en vaardigheden. Hij vraagt om feedback over zijn eigen functioneren. Hij stelt samen met zijn leidinggevende een persoonlijk ontwikkelplan op en voert dit uit. Hij neemt deel aan inhoudelijke discussies met collega's en anderen over het beroep en levert zo een bijdrage aan visieontwikkeling van het beroep en de beroepsuitoefening en draagt deze visie ook uit aan anderen.		
Gewenst resultaat	De sociaal-cultureel werker werkt actief aan het bevorderen van zijn deskundigheid, geeft uitvoering aan zijn persoonlijk ontwikkelingsplan en draagt bij aan de professionalisering van het beroep.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> Expertise delen 	De sociaal-cultureel werker houdt vakkennis en vaardigheden bij en draagt de eigen kennis en expertise op begrijpelijke wijze over aan collega's en andere deskundigen, gebruikt feedback om van te leren en neemt deel aan inhoudelijk beroepsmatige discussies zodat hij werkt aan zijn persoonlijke ontwikkeling en een bijdrage levert de professionalisering van het beroep van sociaal-cultureel werker.	<ul style="list-style-type: none"> Presentatievaardigheden Voorlichting-, advies- en instructievaardigheden Feedbackvaardigheden Kennis van het werkveld m.b.t. sociaal cultureel werk Kennis van de sociale kaart Reflectievaardigheden Kennis van protocollen m.b.t.: hygiëne, veiligheid, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch werken en kostenbewust werken Sociale vaardigheden

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken			
3.2 werkproces: Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg door bijvoorbeeld te participeren in ontwikkel- of intervisiegroepen en door zijn kennis van het vakgebied in te zetten bij verbetertrajecten. Hij bewaakt systematisch de kwaliteit van de werkzaamheden signaleert en rapporteert tijdig knelpunten. De sociaal-cultureel werker werkt met kwaliteitszorgsystemen. Hij ziet toe op naleving van protocollen en richtlijnen van de organisatie.		
Gewenst resultaat	De sociaal-cultureel werker heeft zijn deskundigheid doelbewust aangewend om de kwaliteit van de werkzaamheden binnen het sociaal-cultureel werk te verbeteren.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Instructies en procedures opvolgen	<ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	De sociaal-cultureel werker houdt zich aan de voorgeschreven procedures rondom kwaliteitsverbetering en aan wettelijke richtlijnen en stimuleert anderen om zich hier ook aan te houden, zodat hij een effectieve bijdrage levert aan het bevorderen en bewaken van de kwaliteitszorg.	<ul style="list-style-type: none"> • Vergadervaardigheden • Voorlichting-, advies- en instructievaardigheden • Kennis van protocollen m.b.t.: hygiëne, veiligheid, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch werken en kostenbewust werken • Sociale vaardigheden • Kennis van wet- en regelgeving (algemeen) • Nederlands - mondelinge taalvaardigheid • Kennis van kwaliteitszorgsystemen

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken			
3.3 werkproces: Voert coördinerende taken uit			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker voert coördinerende taken uit. Hij maakt een verdeling van de werkzaamheden, geeft prioriteiten aan en houdt contact met de verschillende medewerkers (w.o. vrijwilligers). De sociaal-cultureel werker stemt de werkzaamheden van de verschillende betrokkenen (medewerkers, vrijwilligers, maar ook externe professionals die betrokken worden) op elkaar af, hij ziet toe op de uitvoering van de werkzaamheden en de continuïteit van de dienstverlening. Hij bewaakt hierbij ook de afstemming tussen de verschillende projecten en activiteiten. Hij werkt aan en onderhoudt een actief netwerk van contacten binnen en buiten de organisatie en weet deze contacten te benutten om zijn werkdoelen te bereiken. Hij werkt samen met collega's en deskundigen van andere disciplines en organisaties. Hij neemt deel aan voor zijn functie relevante overlegvormen en collegiale consultatie. Hij organiseert en geeft werkbegeleiding aan stagiaires en vrijwilligers. Hij coacht hen en geeft feedback op hun werkzaamheden en beroepshouding.		
Gewenst resultaat	Er is continuïteit in kwalitatief goed sociaal-cultureel werk.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aansturen	<ul style="list-style-type: none"> Instructies en aanwijzingen geven Richting geven 	De sociaal-cultureel werker maakt concrete afspraken met o.a. de stagiaires en vrijwilliger(s) en zorgt door duidelijke instructies dat zij weten wat er van hen verwacht wordt, zodat hun rol en taken helder zijn.	<ul style="list-style-type: none"> Vergadervaardigheden Voorlichting-, advies- en instructievaardigheden Sociale vaardigheden Gespreksvaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none"> Afstemmen 	De sociaal-cultureel werker overlegt regelmatig met collega's, zodat de expertise van de diverse collega's optimaal benut worden.	
Plannen en organiseren	<ul style="list-style-type: none"> Doelen en prioriteiten stellen Activiteiten plannen 	De sociaal-cultureel werker stelt prioriteiten in het bereiken van de doelen en brengt activiteiten ruim van te voren in kaart, zodat mensen en middelen op het gewenste moment beschikbaar zijn om uitvoering te geven aan de taken/activiteiten.	

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken			
3.4 werkproces: Voert beleidsmatige taken uit			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker voert beleidsmatige taken uit. Hij participeert in beleidsvoorbereiding, dat wil zeggen: hij signaleert ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie en doet voorstellen voor beleidswijzigingen. Hij onderzoekt of deze voorstellen haalbaar zijn. Op basis hiervan stelt hij mogelijk uit te voeren activiteiten van de organisatie voor. De sociaal-cultureel werker draagt het beleid van zijn organisatie zowel uit aan intern betrokkenen als aan groepen in zijn werkgebied, samenwerkingspartners en beleidsmakers.		
Gewenst resultaat	De beleidsmatige taken zijn overeenkomstig de richtlijnen en normen van de organisatie uitgevoerd. De sociaal-cultureel werker heeft de juiste activiteiten ontplooid om een bijdrage geleverd aan het beleid van de organisatie.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken 	De sociaal-cultureel werker legt ideeën en nieuwe kennis en ontwikkelingen regelmatig voor aan relevante in- en externe betrokkenen, zodat hij een beeld krijgt van mogelijkheden, wenselijkheden en mogelijk draagvlak voor het te voeren beleid c.q. het dienstenaanbod van de organisatie.	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van doelgroepen m.b.t. sociaal cultureel werk Kennis van de sociale kaart
Overtuigen en beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> Ideeën en meningen naar voren brengen en onderbouwen 	De sociaal-cultureel werker draagt het beleid van de organisatie vol zelfvertrouwen uit en onderbouwt de gemaakte keuzes en brengt signalen van sociale kwesties en andere ontwikkelingen onder de aandacht van de organisatie, zodat betrokkenen op de hoogte zijn van hetgeen de organisatie doet of voornemens is te doen en de organisatie zelf nieuw of aangepast beleid c.q. aanbod kan ontwikkelen.	

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken			
3.5 werkproces: Voert beheertaken uit			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker voert beheertaken uit. Hij levert een praktische en organisatorische bijdrage aan het functioneren van zijn organisatie. Hij draagt bij aan het zakelijk beheer, bijvoorbeeld het doen van bestellingen, bijhouden van de kantoormaterialen, toezien op onderhoud van apparatuur, materiaal en werkruimte etc. Hij bewaakt het budget voor de activiteiten, en levert (financiële) rapportages. De sociaal-cultureel werker onderhoudt in het kader van deze werkzaamheden externe contacten namens de organisatie, bijvoorbeeld met leveranciers.		
Gewenst resultaat	De sociaal-cultureel werker voert de gewenste en noodzakelijke taken uit met de beschikbare (financiële) middelen en vervult deze taken overeenkomstig de richtlijnen en cultuur van de organisatie. De sociaal-cultureel werker draagt bij aan het goed functioneren van de organisatie.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Materialen en middelen inzetten	<ul style="list-style-type: none"> Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	De sociaal-cultureel werker checkt regelmatig materiaal en middelen en levert hiermee een bijdrage aan het onderhoud, zodat de organisatie beschikt over goed onderhouden materiaal en middelen.	<ul style="list-style-type: none"> ICT vaardigheden Kennis van financiële systemen Rekenvaardigheden - getallen Rekenvaardigheden - verhoudingen Gespreksvaardigheden
Bedrijfsmatig handelen	<ul style="list-style-type: none"> Financieel bewustzijn tonen Kostenbewust handelen 	De sociaal-cultureel werker zorgt voor financiële registratie en verantwoording van zijn projecten en activiteiten en maakt regelmatig afwegingen tussen kosten en baten, zodat hij bijdraagt aan een financieel gezonde organisatie.	

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken			
3.6 werkproces: Evalueert de dienstverlening			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker evalueert, periodiek en aan het eind van het uitvoeringstraject de dienstverlening. Hij verzamelt relevante gegevens voor de evaluatie en analyseert deze. Op basis daarvan schrijft hij een evaluatieverslag en bespreekt dit met betrokkenen. Hij voert, indien daartoe aanleiding is, in overleg gewenste veranderingen door.		
Gewenst resultaat	De sociaal-cultureel werker beschikt over feedback voor bijstelling van zijn gedrag/handelingen in de toekomst en over evaluatiegegevens betreffende de effectiviteit van gebruikte methodieken. De evaluatiegegevens worden benut in verbetervoorstellen voor de dienstverlening.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aandacht en begrip tonen	<ul style="list-style-type: none"> • Luisteren • Interesse tonen 	De sociaal-cultureel werker vraagt deelnemers/betrokkenen naar hun ervaring, ideeën en gevoelens over de geboden activiteiten, zodat hij gegevens verkrijgt over de effectiviteit van de gehanteerde werkwijze.	<ul style="list-style-type: none"> • Feedbackvaardigheden • Reflectievaardigheden • Nederlands - leesvaardigheid • Nederlands - schrijfvaardigheid • Nederlands - taalverzorging en taalbeschouwing • Gespreksvaardigheden • Evaluatievaardigheden
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none"> • Vlot en bondig formuleren 	De sociaal-cultureel werker formuleert de evaluatiegegevens zodanig dat ze begrijpelijk zijn voor betrokkenen en bruikbaar zijn voor het verbeteren van de dienstverlening.	
Analyseren	<ul style="list-style-type: none"> • Conclusies trekken • Oplossingen voor problemen bedenken 	De sociaal-cultureel werker maakt gevolgtrekkingen op basis van verkregen evaluatiegegevens, zodat hij kan komen tot juiste oplossingsrichtingen voor verbetering van de dienstverlening.	

Kerntaak 3 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken			
3.7 werkproces: Werft vrijwilligers			
Omschrijving	De sociaal-cultureel werker werft vrijwilligers, aansluitend op de inventarisatie van activiteiten/projecten die uitgevoerd moeten gaan worden. Hij maakt een wervende tekst over de werkzaamheden voor een krant/wijkblad en/of spreekt vrijwilligers aan die al werkzaamheden verrichten voor de organisatie. Hij geeft nieuwe vrijwilligers informatie over de aard en het tijdstip van de werkzaamheden en de eisen die gesteld worden aan de vrijwilliger. Hij beoordeelt de capaciteiten van de vrijwilliger aan de hand van de eisen en neemt hem, bij positieve beoordeling, aan voor de werkzaamheden.		
Gewenst resultaat	Er zijn voldoende bekwame vrijwilligers beschikbaar voor de uit te voeren activiteit(en)/project(en)		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Overtuigen en beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> • Indruk maken op anderen 	De sociaal-cultureel werker weet de vraag naar vrijwilligers zodanig te presenteren dat hij hiermee de aandacht trekt van potentiële vrijwilligers.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorlichting-, advies- en instructievaardigheden • Kennis van het werkveld m.b.t. sociaal cultureel werk • Sociale vaardigheden • Nederlands - mondelinge taalvaardigheid • Gespreksvaardigheden
Presenteren	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk uitleggen en toelichten 	De sociaal-cultureel werker geeft potentiële vrijwilligers helder aan wat de taken van een vrijwilliger inhouden, zodat duidelijk is wat van hen verwacht wordt.	